# Kurd del nord

El **Kurd del nord** (کوردیا ژۆرین; *kurdiya jorîn*), també dit **Kurmanji** (کورمانجی; *Kurmancî*), és un grup de dialectes kurds predominantment parlats dins cap al sud-est de Turquia, al nord-oest de l'Iran, al nord de l'Iraq i al nord de Síria. És el dialecte més estès del grup del kurd. Encara que el kurd és generalment categoritzat entre les llengües iranianes juntament amb el balutxi, també comparteix molts trets amb llengües iranianes com el persa. Aparentment a causa de la llarga presència i de contactes històrics intensos, algunes autoritats han volgut classificar el kurmanji com a "llengua" iraniana del sud.[1][2][3][4]

**Kurd del nord**

| | |
|---|---|
| **Zimanê Kurdî, Kurdî i Kurmancî** | |
| **Tipus** | llengua i llengua viva |
| **Parlants** | |
| **Parlants nadius** | 15.000.000 |
| **Parlat a** | Armènia, Azerbaidjan, Iran, Iraq, Síria i Turquia |
| **Autòcton de** | Aragadzotn, Ararat, Armavir, Província de Gegharkunik, Regió de Kotayk, Xirak, Districte de Kəlbəcər, Districte de Laçın, Ordubad District (en), Duhok (en), Governació de Nínive, Mazanderan, Província de Golestan, Província de Qazvin, governació d'Al-Hasakah, Alep, Governació d'Ar-Raqqà, Turquia i Kurdistan |
| **Classificació lingüística** | |
| llengües nostràtiques<br>llengües euroasiàtiques<br>llengües indoeuropees<br>llengües indoiranianes<br>llengües iràniques<br>llengües iràniques occidentals<br>llengües iràniques nord-occidentals<br>kurd | |
| **Característiques** | |
| **Sistema d'escriptura** | alfabet llatí, alfabet àrab i alfabet ciríl·lic |
| **Dialecte de** | kurd |
| **Codis** | |
| **ISO 639-2** | cap valor |
| **ISO 639-3** | kmr (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=kmr) |
| **Glottolog** | nort2641 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/nort2641) |
| **Ethnologue.com** | kmr (http://www.ethnologue.com/language/kmr) |
| **IETF** | kmr |

## Contingut



## Escriptura i alfabet

El dialecte kurd del nord, és el dialecte més comú del grup del kurd, parlat per 80% de tot Kurdistan on la majoria de parlants viuen. Utilitza l'alfabet llatí dins Turquia. El text més antic de la llengua kurda data del segle XVI.[1]

El kurmanji és la llengua del cerimonial en el iazidisme.[5][6] El llibre sagrat *Mishefa Reş* (el "Llibre Negre del Yazidi") i totes les pregàries són escrites i parlades en kurmanji.

## Dialectes

El kurd del nord forma un continuum dialectal de variabilitat gran. En gros, es pot distingir cinc àrees dialectals:[7]

- **Kurmanji del nord-oest**, parlat en el Kahramanmaraş, Malatya i Sivas províncies de Turquia.

- **Kurmanji del sud-oest**, parlat en l'Adıyaman, Gaziantep i Şanlıurfa províncies de Turquia i el Governació d'Alep de la Síria.
- **Kurmanji del nord** o **Serhed**, parlat en províncies de Turquia, principalment en la Província d'Ağrı, Erzurum i Muş, així com en àrees adjacents.
- **Kurmanji del sud**, parlat en la governació d'Al-Hasakah a Síria, el Sinjar diferent de l'Iraq, i en diverses parts adjacents de Turquia que es troben en el les províncies de Mardin i Batman.
- **Kurmanji del sud-oest** o **Badînî**, parlat en la província de Hakkâri a Turquia i Governació de Dohuk al Kurdistan iraquià.
- **Kurmanji anatolià** És parlat en l'Anatòlia Central, especialment a Konya, Ankara, Aksaray.

El cas més distintiu pel que fa als dialectes del sud és el del *Badînî*.

# Vegeu també

- Sorani

# Referències


1. «Kurdish language I. History of the Kurdish language». A: Ehsan Yarshater. (http://www.iranicaonline.org/articles/kurdish-language-i)*Encyclopædia Iranica*. London and New York: Routledge, 2008 [Consulta: 28 agost 2013].
2. Windfuhr, Gernot (1975), “Isoglosses: A Sketch on Persians and Parthians, Kurds and Medes”, Monumentum H.S. Nyberg II (Acta Iranica-5), Leiden: 457–471
3. Paul J. White. *Turkey's Alevi Enigma: A Comprehensive Overview*. Brill, 2002, p. 23. ISBN 978-9004125384.
4. Gunter, Michael M. *The A to Z of the Kurds* (https://www.google.co.uk/search?q=Kurmanji+%28Kurmanc%C3%AE%29+or+Northern+Kurdish&hl=ca&btnG=Google+Search&sourceid=Mozilla-search&start=0#q=Kurmanji+%28Kurmanc%C3%AE%29+or+Northern+Kurdish&hl=ca&um=1&ie=UTF-8&tbo=u&tbm=bks&source=og&sa=N&tab=wp&ei=tfssUNOuE-Sp0QWX0oGoDA&bav=on.2,or.r_gc.r_pw.r_cp.r_qf.&fp=f81dd1ab64a80a9f&biw=980&bih=418). The Scarecrow Press, 2009, p. 112. ISBN 978-0810868182.
5. Kurmanji is the language of almost all the orally transmitted religious traditions of the Yazidis. (http://www.iranicaonline.org/articles/yazidis-i-general-1)
6. Yazidi people speak a northern dialect of Kurdish (Kurmanji). (http://www.tacentral.com/people.asp?story_no=8)
7. Öpengin, Ergin; Haig, Geoffrey «Regional variation in Kurmanji: A preliminary classification of dialects». *Kurdish Studies*, 2, 2014. ISSN: 2051-4883 (https://www.worldcat.org/issn/2051-4883).


# Enllaços externs

- Kurdish Institute (http://www.institutkurde.org/) Institut de la llengua kurda: història, llibres, articles i notícies.

Foundation, Inc.